

Tantárgy neve: NYELVHASZNÁLAT, ÍRÁSBELISÉG, KÖNYVKULTÚRA A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN				
Kredit: 3	Félév: 4	Heti óraszám: 2	Óratípus: Szeminárium	Értékelés: Gyakorlati jegy
Tantárgy leírása: A kurzus a kora újkori hivatali és magán-nyelvhasználatot (latin és német mint lingua franca, nemzeti nyelv, anyanyelv és liturgikus nyelv), a nyelv és írás kapcsolatát vizsgálja Közép-Európa államaiban és régióiban. Kitér az írástudás, alfabetizáció és a különböző írásszervek (egyházi intézmények, kancellária, joghatóságok stb.) történetére, illetve a magánírásbeliség, levelezés kérdésére. Kiemelten tárgyalja a nyomdák és a könyvkiadás, illetve a sajtótörténet kérdését, a könyvkultúra és a nyelv, valamint az ortográfia összefüggéseit, a könyv- és könyvtártörténetet, a könyvkultúra közép-európai centrumait és az írás-olvasás helyi központjait; a nyomtatványok klasszifikációját, valamint a kulturális és szellemi mozgalmakban játszott szerepüket. A tárgy keretében a kora újkori írástörténettel az eredeti nyomtatott és kéziratos szövegek olvasási gyakorlatának módszerével foglalkoznak a hallgatók, s megismerkednek a magyar, a latin és a német nyomtatott szöveg és kézírás paleográfiai problémáival is.				
Kötelező és ajánlott olvasmányok: BÖDEKER, Hans E.–HINRICHS, Ernst: <i>Alphabetisierung und Literalisierung in Deutschland in der Frühen Neuzeit</i>. Niemeyer, Tübingen, 1999 GYULAI Éva (szerk.): <i>Az erdélyi fejedelmek oklevelei (1560–1689) – Erdélyi királyi Könyvek</i>. DVD-ROM. Arcanum, Budapest, 2005. Uő.: Verancsics Antal: Péter moldvai vajda elűzése (1538) = <i>Gesta – Miskolci történész folyóirat</i>. VII. [2007] 46–59. JAKÓ Zsigmond: <i>Írás, könyv, értelmiség. Tanulmányok Erdély történelméhez</i>. Kriterion, Bukarest, 1976 LUPESCU MAKÓ, Maria: „Item lego...” Gifts for the Soul in Late Medieval Transylvania = <i>Annual of Medieval Studies at CEU</i>, Vol. 7. (2001) 161–186. MADAS Edit–MONOK István: <i>A könyvkultúra Magyarországon</i>. Balassi, Budapest, 1988. TÓTH István György: Mivelhogy magad írást nem tudsz... Az írás térhódítása a művelődésben a kora újkori Magyarországon. (<i>Társadalom- és Művelődéstörténeti Tanulmányok 17.</i>) MTA TTI, Budapest, 1996 TÓTH Péter: <i>Nógrád vármegye nemesi közgyűlési jegyzőkönyveinek regesztái (1652–1656)</i>. Salgótarján, 2001.; Uő: <i>Gömör vármegye közgyűlési jegyzőkönyveinek regesztái I. 1571-1579</i>. Miskolc, 1996. Uő: <i>Sopron vármegye közgyűlési jegyzőkönyveinek regesztái 1579-1589</i>. Sopron, 1994 TÓTH Péter–BESSENYEI József–HORVÁTH Zita–TRINGLI István: <i>Latin–magyar–német paleográfiai szöveggyűjtemény</i>. HEFOP–Bölcsész Konzorcium–Pécsi Tudományegyetem, 2006. http://tortenelemszak.uni-miskolc.hu/jegyzetek/Latin-magyar-n%e9met%20paleogr%e1fiai%20szgy.pdf V. ECSÉDY Judit: <i>Rola krakowskich drukarzy w kulturze węgierskiej / Die Rolle des Krakauer Druckwesens in der ungarischen Kultur / A krakkói nyomdászat szerepe a magyar művelődésben</i>. Balassi, Budapest, 2000				
Tárgyfelelős: Gyulai Éva Oktatók: Gyulai Éva, Tóth Péter, Nagy Gábor				